

Het lied: blijdschap in advent

Lied 450

Het lied *Verblijd u in de Heer te allen tijd*, van dichter Willem Barnard en componist Frits Mehrrens, past bij uitstek bij zondag Gaudete.

TEKST: LUK SCHUURMAN, cantor-organist Evangelisch-Lutherse Gemeente Zwolle

De naam Gaudete – verblijd u – is namelijk ontleend aan de woorden van de apostel Paulus in Filippenzen: ‘Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd’ (Filippenzen 4:4). Eens in de drie jaar lezen we deze brief op zondag Gaudete. De perikoop (vers 4-7) wordt in lied 450 grotendeels gevolgd. De boodschap in zowel vertaling als lied is duidelijk: wees steeds blij, om de Heer.

Een wringende boodschap?

Als ik voor mezelf spreek, dan kan die oproep soms wringen. Ik kan me momenten met deze tekst herinneren waarin ik bar weinig motivatie had om ‘blij’ te zijn. Bovendien kan ik me niet voorstellen dat ik daarin de enige ben – zowel letterlijk als figuurlijk. Ook het vervolg van het lied kan wrang voelen als het leven even niet loopt zoals je zou willen. Barnard dicht heel dapper: *‘wees niet bezorgd, maar bid en smeed de Heer [...] want Hij brengt in uw ballingschap een keer.’* Dat kan soms zomaar gaan voelen als makkelijk roepen vanaf de zijlijn. En soms kunnen zulke *‘als je maar genoeg op God*

vertrouwt komt alles goed’-gedachten de wanhoop zelfs vergroten.

Te allen tijd ...

De meesten zullen begrijpen dat dit niet de plek is waar het lied ons wil hebben. Het is bovendien niet slechts bedoeld als een aanbeveling van ‘een stuurman aan wal’. Paulus schreef zijn tekst vanuit de gevangenis; en wie een beetje bekend is met de denkwereld van Barnard, leert hem ook niet altijd kennen als de optimistische flierefluiter. Toch hielden zowel Paulus als Barnard vast aan die oproep om te verblijden in de Heer. En dat niet alleen op zondag Gaudete, maar *te allen tijd* – ze sporen aan tot herhaling.

De ballingschap gekeerd

Een antwoord vinden we in de verbinding die Barnard in zijn lied maakt tussen de blijdschap en het geloof dat *‘de Heer zeer nabij is.’* In de Filippenzenbrief is dit een mededeling die niet direct volgt op het *‘verblijd u.’* Door deze verzen in adventstijd te combineren, koppelt Barnard de nabijheid van de Heer heel duidelijk

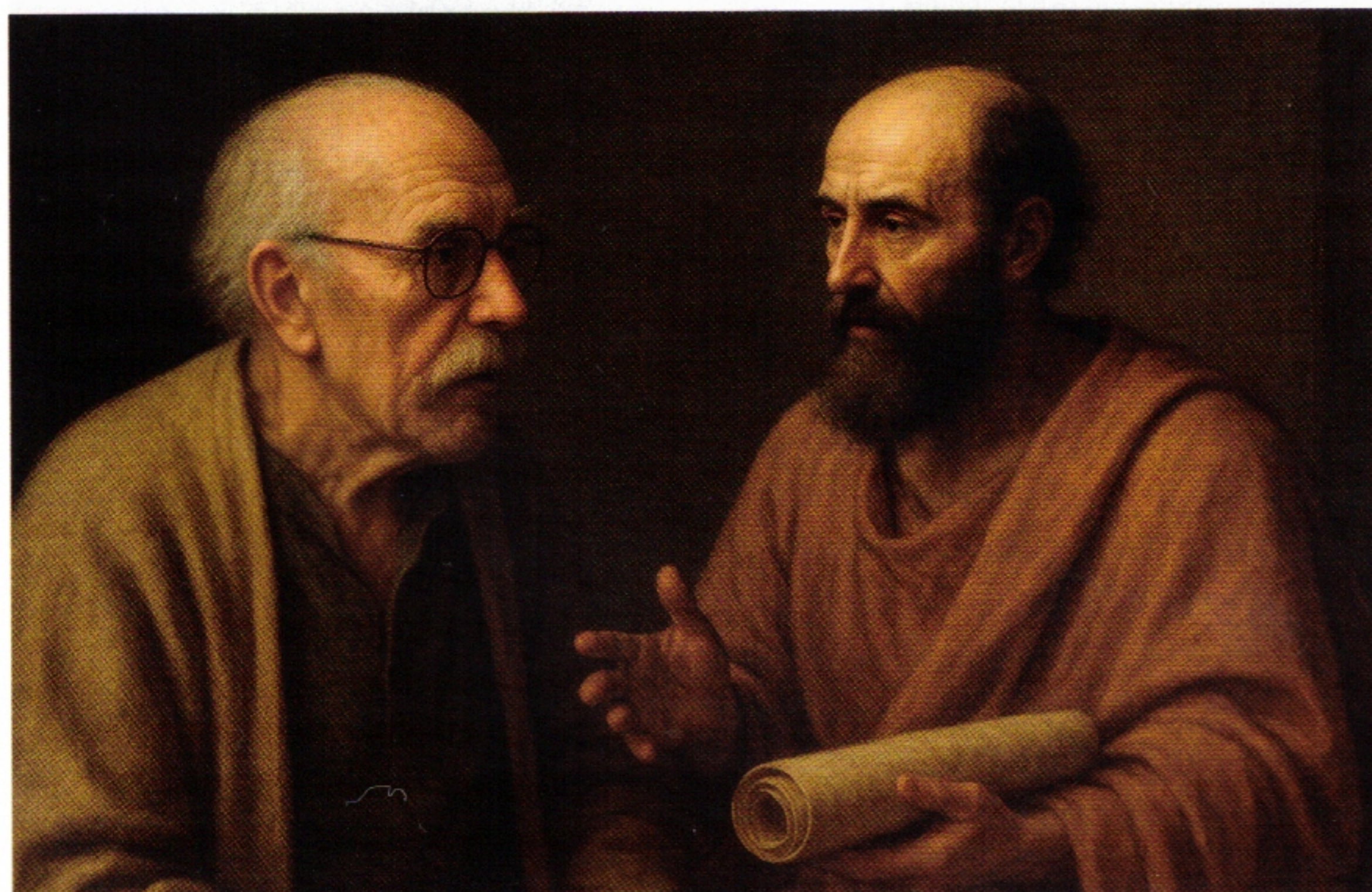
aan het naderende kerstfeest. Bovendien maakt hij nog een andere opvallende toevoeging ten opzichte van de Filippenzenbrief: er is vreugde, want God *‘brengt in uw ballingschap een keer.’* Dit is een citaat uit psalm 85 bij deze zondag. Bovendien gaat de vreugde uit van ‘de vrede die God geeft’. Ik vind het mooi hoe Barnard hier de vreugde, waar de epistellezing toe oproept, verbindt aan gebeurtenissen uit het verleden. Christus was niet alleen zeer nabij, maar Hij kwam met Kerst. De ballingschap van Israël werd daadwerkelijk gekeerd.

De belofte van Kerst

Tegelijk weet Barnard beide beloftes in het lied zo te verwerken, dat ze ook vandaag de dag iets te zeggen hebben. In de adventstijd verwachten we Christus niet alleen vanwege Kerst, maar ook omdat de wereld richting haar voltooiing gaat. In die richting wijst de brief in de eerste plaats. De toekomstverwachting op eeuwigheidszondag en in Advent zijn geen harde knip in het kerkelijk jaar, maar lopen eerder in elkaar over. Barnard houdt deze dubbele bodem vakkundig in stand.

Zing over blijdschap

Met die grote daden uit het verleden in gedachten én met de belofte dat eenmaal alles nieuw zal zijn, wordt het al iets makkelijker om te zingen over die blijdschap, zelfs in moeilijke tijden. Het kan zorgen van het moment relativiseren, en wanneer het leven even wat minder is kan het extra bemoedigen. Of het vanaf de jubeltoppen van het leven, of vanuit een diep dal is; of je het voor jezelf, of voor een ander zingt: *‘Hij die uw harten in zijn hoede heeft is goed, is God. Gij moet in Hem geloven.’* Kort maar krachtig: verblijd u.

Willem Barnard en Paulus in gesprek (met dank aan kunstmatige intelligentie).